

# НА СУНДАР СИНГ



Много хора днес изповядват вярата си в Спасителя, но малцина са, които имат живот подобен на Неговия. Един от тях е апостолът на Индия саду Сундар Синг, който ежедневно рискува живота си заради благовестието, а с живота си показва характера на Христовата любов.

Родината на Сундар Синг – Индия – е страна с много древна и пъстра култура. Същевременно тя е страната с най-много на брой религиозни вярвания. Хората в Индия почитат над 33 милиона божества и над 200 милиона “свещени крави”. Най-разпространени са религиите на индуизма и исляма, които обхващат около 90% от населението на Индия.

Сундар е сикх по рождение. Основното поле на неговата работа е една страна, намираща се близо до земята на сикхите, потънала в най-голям духовен мрак – Тибет – една затворена будистка територия, в която почти никой мисионер дотогава не е успял да занесе лъч светлина за благата вест. Сикхите са народ с отделна религия, населяващ главно северния щат Пенджаб. Сикхската религия е смесица от индуизма и исляма. Сикхите вярват в един Бог и се противопоставят на идолопоклонството. Като белег на принадлежност към тяхната религия им е забранено да подстригват косите си.

Тук идва и въпросът защо пред името му стои думата “саду”? Званието “саду” при индийците означава човек, който се отрича от всякакви земни блага и обрича целия си живот да работи за духовно просвещение. Саду носят оранжеви мантии и са обикновено имат задълбочени познания по духовни или религиозни въпроси. Сундар Синг става саду с ясна увереност, че оранжевата мантия ще му помогне по-лесно да стигне до сърцата и умовете на индийците, за да им предаде благата вест. Когато се посвещава като саду, той казва:

“Не съм достоен да следвам стъпките на моя Господ, но също като Него аз не желая да имам дом и притежания на земята. Също като Него аз съм на пътя, и споделям страданията на моя народ. Храня се с тези, които ми предложат подслон, и говоря на хората за Божията любов.”

## Детство

Сундар се ражда на 3 септември 1889 г. в село Рампур, щата Патиала, Северна Индия. Неговият пралядо Сирдар Нат Синг е командир на военен отряд. Бащата на Сундар – Сирдар Шер Синг, е сикх, заможен земевладелец, и ревностен участник в политическите борби на народа си.

Сундар прекарва детството си в много добри условия. Всяка година при настъпването на горещините го завеждат недрата на прохладните Хималаи, обикновено в Симла. Майка му е изтънчена, даровита, с широк обзор и симпатична жена. Тя поддържа дружески отношения с дами от Американската презвитерианска мисия и допуска мисионери да посещават дома ѝ. От ранните си години Сундар е много привързан към нежната си майка. А тя често му говори: “Не бъди като братята си безгрижен и светски, търси душевен мир, обичай вярата и някой ден ще се посветиш, ще станеш саду.”

Нейните думи толкова впечатляват малкия Сундар, че той даже и не си представя друго бъдеще. Навсякъде придружава майка си, а тя не престава да го напътства към духовен живот. На 7 годишна възраст той научава наизуст индийската религиозна книга Бхагавад-гита. Когато става на 14 години, той изгубва любимата си майка. Никой не знае подробности за тази загуба, но очите на Сундар винаги се овлажняват, когато си спомня за нея.

От своята благочестива майка Сундар научава, че съществува душевен мир, който трябва усърдно да се търси, и когато човек го намери, получава едно богатство, за каквото душата може само да копнее. Малкото момче, което не веднъж благоговейно допира челото си до прага на храмовия вход и седи при нозете на посветени хиндуисти, започва усърдно да се стреми да намери този божествен дар.

### В търсене на “шанти”

И така, в търсене на истината и душевния мир Сундар започва усилено да изучава откровението на сикхите, свещените книги на индуизма и корана. В тихото време на нощта, когато домашните му спят, Сундар бди над тези книги в задълбочено търсене. Постепенно той научава наизуст цели пасажи, но при все това, колкото повече знанието му се увеличава, толкова повече чувства една зееща празнота в сърцето си. Нито свещениците от храма, нито посветените саду, с които често се среща, нито майка му не успяват да му дадат мира, за който бленува.

В самото негово село обаче има едно християнско училище, подържано от американска презвитерианска църква. Баща му го записва в това училище, без Сундар да знае нищо за Христос и за християнството. Тук всеки ден се изучава Библията и Сундар слуша неща, които събуждат в него най-дълбоко възмущение. Неговата сикхска кръв кипи от негодувание още от първия ден в училището, когато му казват да чете Библията. “Аз да чета Библията? Ние сме силни и нашата свещена книга е грант.” Но така или иначе трябва да се подчини на училищните наредби и си купува Новия Завет. Когато разбира, че учението на тази Книга обръща с главата на долу цялото съкровище на неговото детство, Сундар се ожесточава още повече. Както казва самия той, благоговееенето към майчината му вяра се е превърнало при него във фанатизъм.

Скоро Сундар става преподавател на група момчета в училището, които явно презират християнството. Той открито скъсва листата на Новия Завет и ги изгаря в огъня. Отново и с по-голяма жар той се връща към свещените книги на своята вяра, този път с едно отвращение от Христа и с по-твърда решителност да намери мира, за който му е говорила неговата майка. Освен че разучава индийските религиозни системи и свещени книги, той започва да се занимава с йога под ръководството на един индийски саду. Скоро се научава да изпада в транс, който временно като че ли уталожва неговата жажда, но след като трансa свършва, изпада в по-голямо отчаяние от преди.

Сундар напуска училището на мисионерите и се премества в едно държавно училище, отстоящо на три километра от дома му. Ала дългия всекидневен път под палещите лъчи на индийското слънце бързо се отразява на здравето му и става явно, че трябва да се върне в мисионерското училище, ако иска да завърши образованието си. Там той отново взима Новия завет в ръка и слуша всекидневен разбор на стихове от Библията. Това отново пробужда предишната му ненавист към християнството. Омразата му е толкова силна, че след като сянката на един християнин пада върху него, той се къпе цял час, за да измие “осквернението”. Сундар говори за тоя период от живота си като за най-тежко изпитание, защото макар и да стига до самото дъно на родителската си религия, той все пак не чувства блажения мир, който индийците наричат “шанти”. Дълбоко вкоренената му омраза към християнството не го оставя спокойно да се взре в Библията и да я преоткрие като най-голямо съкровище и скъпоценен бисер.

До този момент Сундар върви по един мрачен за него път, разбирайки, че той води към още по-тъмна нощ. След като изучава ред по ред ученията на известните му религии, и като слуша за тях непосредствено от устата на мнозина религиозни водачи, той осъзнава, че в нито една от тях не ще намери истинския мир. В тихата светая светих на собственото си сърце той най-сетне открива мисълта, че може би точно в омразната книга, която така жестоко отхвърля, ще се намери лек за болката му. Сундар отново взима Новия Завет в ръката си. Измъчен от отчаяние и дошъл до безизходно положение, попада на Исусовите думи: “Дойдете при мене всички, които се трудите и сте обременени, и аз ще ви успокоя” (Мат. 11:28).

Тези думи приковават вниманието му и като продължава да чете историята за чудния кръст, Христос пораста в неговите очи. От този момент той престава да влиза в спор с приятелите си християни. Понякога го забелязват тихо да беседва със своя учител – християнин. Това прави впечатление на всички и някой дори отива да каже на баща му, но той не обръща сериозно внимание, убеден, че детето му е добре наставено в сикхската религия от благочестивата си майка. И наистина, Сундар е пропит от тези вярвания.

### **Среща със Спасителя**

Благата вест започва да прониква в сърцето му, и като прочита по-нататък: “Бог толкова възлюби света, щото даде Своя единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в Него, но да има вечен живот” (Йоан 3:16), той чувства един приятен шепот в измъченото си сърце. Обаче това все още е един твърде слаб глас в неговото сърце. Сундар все още не е намерил никъде мир, съмненията непрекъснато притискат сърцето му и не го оставят да се освободи и да намери покой. Той чувства, че на всяка цена трябва да сложи край на тези мъки. През тези трудни дни, в които душата му гори от

мъка и желание да намери Бога, Сундар прави обет, че ако Бог му дари мир, той ще пожертва заради Него всички земни блага, които животът предлага.

Една сутрин той твърдо решава да намери желаниия мир преди разсъмване, независимо дали на този свят, или на другия. Известно му е, че в 5 часа всяка сутрин експресът от Луциана минава покрай бащината му градина, и решава да се прости с този живот, а това е нещо, което според тамошните вярвания може да се прости на едно индуистко момче. Ето какво разказва Сундар:

“Аз бях такъв отявлен противник на християнството, че не само говорех лошо за него и гонех мисионерите, но няколко пъти късах и горих Библията, защото бях убеден, че християнството е заблуждение, а индуизмът е правилната религия. Един ден, пред баща си, полях Библията с газ и я хвърлих да изгори в огъня. Той се опита да ме вразуми, но аз бях така заблуден, че не исках да го чуя и мислех, че принасям служба на Бога.

Когато изгорих Библията ме нападна голямо безпокойство и се почувствах в много тежко положение. Три дена по-късно, като разбрах, че не мога да се успокоя с индуизма, реших да се самоубия, чувствайки, че е невъзможно да живея така. Събудих се много рано сутринта – в три часа след полунощ, и след като се изкъпах със студена вода, започнах да се моля така: “Ако има някакъв Бог, нека ми посочи пътя на спасението, защото иначе ще се самоубия, като се хвърля под влака.”

До четири и половина часа не получих никакъв отговор на молитвата. Тогава в стаята ми изведнъж се появи светлина, в която видях възлюбеното и славно лице на Исуса Христа, Който ми показваше прободените Си ръце. На тях ясно личаха следите от гвоздеите. Той ми каза: “Защо ме гониш? Виж, Аз на кръста дадох живота си за теб и за целия свят, за да ви спася.” Като чух това, думите му като светкавица се врязаха в сърцето ми, и веднага се изпълних с радост, намерих се променен за цялата вечност. Въпреки, че Христос изчезна след като ми говори така, мирът, който ми даде тогава, ще ме следва през целия ми живот.

Това не беше въображение. Ако се беше явил Буда или Кришна, щеше да е въображение, защото аз на тях се покланях. Но да се яви самия Христос, когото аз тъй ненавиждах, това е същинско чудо и едно ясно доказателство, че той е живия Христос. Нито може да се обясни преживяното със сън, защото никой не може да види сън след като се е къпал със студена вода, а и при това сънят не може да промени цял един живот. Това беше една велика действителност.”

Със сърце препълнено от радост Сундар отива при баща си и му казва, че вече е християнин. Бащата не вярва, че говори сериозно, затова му се скарва и му казва да отиде в другата стая да се успокои. От тази нощ нататък кръстът на Исуса става любимата тема на Сундар. Като че ли слуша Исус да му шепне: “Който люби баща или майка повече от Мене, не е достоен за Мене; и който люби син или дъщеря повече от Мене, не е достоен за Мене; и който не вземе кръста си и не върви след Мене, не е достоен за Мене.” (Мат. 10:37) Като вижда сълзите на бащиното си лице, сърцето на чувствителното момче се къса от мъка, но редом с всадената му любов към родители той има достатъчно сила за една по-възвишена любов, любовта на Онзи който го е призвал да Го следва и комуто той не може да откаже, който е дал живота си за него.

## Отхвърлен от семейството

Когато става съвършено ясно, че Сундар е взел твърдо решение да следва Христа, домашните му правят нов опит да бъде отклонен и спечелен за бащината си вяра. Един негов почтен чичо, собственик на несметни богатства, го завежда в подземие на къщата си. След като влизат вътре, чичото заключва вратата и на Сундар му минава през ума дали не е наближил последният му час. Като го завежда по-навътре, чичо му отваря едно скривалище, където пред очите им блясва богатство, каквото той не бил и сънувал – пачки с пари, много скъпоценни камъни и злато. Тогава чичо му го помолва “да не омърсява доброто име на фамилията” със своето християнство. Той сменя шапката от главата си и я слага пред краката на младежа, и като последно и най-покорно увещание, казва: “Всичко това е твое, ако останеш с нас.”

Очите на Сундар се наливат със сълзи, като гледал чичовата му шапка до краката си, знак на оня позор, който ще претърпи родът му от неговото решение. Но в този момент сърцето му се препълва с такава небесна любов, че отказът от само себе се изтръгва от устата му, последван от чувство на Божествено одобрение от любезния Спасител, който от този момент нататък все повече затвърждава решението му да бъде верен на своя Господ. След този нещастен опит баща му открито заявява, че не го счита за син, но за отхвърлен от рода.

Лесно е да се досетим, че след като увещанията и съблазните за бляскава кариера не успяват да върнат Сундар от твърдото му решение, са пуснати в ход страшни заплахи. Рождените му братя се оказват най-лошите му врагове. Те не остават нито една дума, която да не е оскърбителна и унижителна срещу него и неговия Господ Исус. С удвоена енергия Сундар подбира моменти когато никой не го вижда, за да чете своя скъпоценен Нов завет. Отписват го от Мисионерското училище, което е закрито поради враждебното отношение на селяните. Малката християнска община е принудена да се пресели към по-благоприятни места, защото не им позволяват да купуват храна от пазаря. Така Сундар остава сам и без приятели.

Бурята взема обширни размери и Сундар се убеждава, че не е възможно да остане под бащината си стреха. Той отива при американската презвитерианска мисия в Луизиана, където е любезно приет от мисионерите. Скоро се записва във висше училище, за да продължи образованието си. Обаче Сундар разбира, че повечето му съученици са християни само по име и поведението на някои от тях е причина да напусне училището и да се прибере у дома.

Когато се връща в Рампур, домашните му мислят, че се е отрекъл от християнството, и затова го приемат радушно. Но много скоро са разочаровани – Сундар е още по-твърд в решението си да бъде Христов последовател. Той прави последната крачка, с която завинаги скъсва с бащината си вяра: остригва дългата си коса, което означава, че престава да се счита за сикх. В свещената книга на сикхите – “Грант” – е забранено за един сикх да подстригва косата си – тя е неговата гордост. За Сундар това е една необратима изповед, че Христос е заел своето място в неговото сърце и кръста е понесен. Очаква го презрение, гонение, преследване и третиране като най-долен от долните касти, и това е участието на едно момче едва на 16 години. Започват да му оставят храна пред вратата на къщата, където и ношува.

В това време, когато местният раджа чува, че е станал християнин, го вика да се яви на съд пред първенците в Дурбар и да каже защо е постъпил така. Раджата започва с увещания и му очертава една привлекателна и светла кариера, а накрая решително и строго говори за гордостта и привилегията на кастата, към която принадлежи. Това изобщо не поклаща Сундар от решението му да следва Христа.

Тогава баща му му заявява, че още на другия ден ще трябва да напусне бащиния покрив. За последен път той ношува пред прага на бащината си стреха. Бащата го изгонва още преди изгрева на слънцето, само с дрехите които са на него и с пари за път с влака до Патиала. Сундар оставя зад себе си домашния кът с песента:

*Аз Исусе кръста вдигнах  
Тебе веч да следувам,  
от света днес се отрекох,  
Твой аз ученик да съм.*

Като влиза във вагона му идва на ум, че в Ропур има малка група християни от Рампур, където той бил прибягнал при преследването след като повярвал. Така, още като се качва на влака, той намисля да отиде при един индиец – християнски проповедник и неговата съпруга. Това се оказва Божие провидение, защото веднага след пристигането си ляга тежко болен. Повикват лекар, който открива, че в храната, която е излял на тръгване, е имало отрова. Неговите близки предпочитат да го видят мъртъв, отколкото между християните.

През цялата нощ благородната съпруга на домакина бди до него. Лекарят заявява, че няма надежда да оздравее, и обещава да дойде сутринта да присъства на смъртта и погребението на момчето. Сундар лежи в предсмъртна агония. От устата му тече кръв и силите му го напускат. Но в мъките си той чувства, че Бог не го е призвал да излезе от мрака, за да свърши така, без да свидетелства за чудното си обръщение, и при тази мисъл той се помолва от все сърце. На сутринта Сундар все още се бори със смъртта, макар и крайно изтощен. Когато лекаря идва и вижда болния жив, той е така дълбоко трогнат от причината за неговото устояване срещу смъртта – вярата – че взима един Нов Завет и започва да го чете. Лекарят повярва в Христа и става мисионер в Бирма.

Разбирайки нуждата да бъде настанен някъде, където да бъде неуязвим от неприятелите, християните го изпращат в Американската медицинска мисия в Сабату, малко градче на 35 километра от Симла. Там Сундар намира време и спокойствие, за да се задълбочи в изследване на Новия завет. През септември 1905 г. в Симла Сундар приема и водно кръщение. Съзнанието, че вече е погребан с Христа чрез кръщението, и възкресен с Него чрез вяра (Кол. 2:12) препълва сърцето му с небесно щастие. Тежките изпитания на изминалите месеци бледнеят пред небесната радост, която преживява.

### **“Колко е блажено да страда човек заради Него”**

Сега сърцето му се препълва с горещо желание да каже и на други за Спасителя, комуто е предал себе си. Той чувства, че трябва да изпълни обета, който е дал във времето на най-голямо страдание, и да подчини всичко на Исуса. Отдавна той чувства призванието на саду и доброволно слага себе си на жертвеника, с пълното съзнание за това какво означава живот на саду. И така, на 6 октомври 1906 г., само месец след водното кръщение, той облича скромната оранжева мантия, която означава живот

завинаги посветен на Бога. Бос и без пари, с Новия завет в ръка, Сундар тръгва из бойното поле на благовестието.

От този момент нататък, Сундар тръгва в един живот на пълно себеотрицание и страдание, каквото рядко се е случвало на човек на тази земя. Само няколко месеца след изпъждането му от дома, младият саду се връща из познатите улици на родното си село. Навсякъде той свидетелства за силата на Спасителя и чудното съкровище, което е намерил в Него. Оттам тръгва за околните села, като навсякъде и на всеки без страх заявява за великата милост, която Исус Христос дарява.

След това Сундар продължава пътя си през много други градове и села в Пенджаб, по направление на север към Афганистан и Кашмир. Това е един дълъг и труден път, непосилен по трудности даже за един саду. Сундар много страда от студа и лишенията, а работата е трудна, защото благовестието му не среща отзив в закоравелите от греха обитатели на Афганистан.

Но Бог не оставя своя служител без подкрепа и помощ. Уморен твърде много, Сундар завива обратно и пристига Котгар – малко населено място в Хималаите, където остава да си почине. Там се среща с американския мисионер Стокс. При срещата със Сундар в сърцето на американеца се запалва горещо желание да му съдействува в тежката работа. След молитва и размисления, Стокс тръгва с него и двамата продължават пътя през долината на Хангра.

Стокс е много впечатлен от начина, по който Сундар приема тежката болест, от която се разболява по време на пътуването. Когато преминават през една местност с много нездравословен климат, Сундар се разболява от треска и изпитва остри вътрешни болки. Омаломощен от болестта, горящ от треска и изнемогващ, той продължава да върви, докато болестта окончателно го поваля. Той пада на пътя почти в безсъзнание. Болестта го сполетява в една дива и непроходима местност, обаче Стокс успява да настани болния си другар в къщата на един европейец, на няколко километра от това място. Стокс постоянно помага на Сундар и го подкрепя, а когато го пита за положението му, никога не получава друг отговор, освен “добре”. Тихо и с усмивка, Сундар винаги казва: “Аз съм много щастлив. Колко е блажено да страда човек заради Него”. А които познават отблизо саду Сундар Синг знаят, че това е основния тон на живота му.

Добрят стопанин е равнодушен към всякаква вяра, но като гледа поведението на болния, и слуша от него за Христа, дълбоко се замисля и се обръща напълно към Спасителя. Така болестта довежда една душа до мира и радостта в Исуса Христа. След като Сундар се възстановява от болестта, двамата със Стокс продължават своята работа.

Стокс носи със себе си един прожекционен апарат и нощно време Сундар благовества пред многолюдни събрания, които идват да видят картините и да чуят обясненията. Двамата ден и нощ ходят от място на място, и то главно нощем, понеже Стокс не понася палещите слънчеви лъчи през деня. Той разказва, че Сундар има такъв дар в своето посланичество, че където и да говори, слушателите му чувстват едно необяснимо влечение да чуят какво казва.

През 1907 година двамата проповедници отиват да работят сред прокажените в санаториума в Сабату, а по-късно се отправят към Лаоре, за да поработят между пациентите в тамошния лагер за заразно болни. Ден и нощ двамата са близо до болните и умиращите.

### **“Светът е моята енория”**

През следващата година Стокс заминава за Америка и Сундар отново остава сам. Когато настъпват горещините, той предприема първото си пътуване до Тибет. Навсякъде благовества и нито един човек, с когото разговаря, не отминава без да чуе и разбере, че Исус Христос дойде на света да спаси грешните.

През 1909 и 1910 година Сундар се записва да учи в едно Богословско училище в Лаоре, а през ваканциите продължава своята евангелизаторска работа. Тъмно-жълтата тога на саду не махва. Званието саду е нещо странно за християните, но той дори и не помръдва от своето посвещение. Когато завършва училището, мисионерите го наричат дякон и му дават “позволително за проповядване”.

Обаче скоро след напускане на ученическия стол сърцето му се отправя към Тибет, където прекарва шест месеца през топлия сезон. Както пламения английски реформатор Джон Уесли, Сундар гледа на света като на своя енория, и проповядва навсякъде и на всички, които са благоразположени да го слушат. Не след дълго водачите на официалната църква изразяват явно недоволство от това, че проповядва извън границите на тяхната енория. Те му заявяват, че този начин на работа не бил съответствувал на дяконския му чин, и че след като заемел пастирската длъжност, щяло да бъде невъзможно да продължи така. Те му казват да изхвърли оранжевата мантия и да се облече в европейски дрехи, да проповядва формалното англиканско вероизповедание, да пее английски песни и никога да не проповядва извън своята енория, освен със специално разрешение.

“Никога да не отида в Тибет?” – ги пита Сундар. Това за него би било немислимо отхвърляне на Божието призвание. Чистият и искрен негов дух нито за момент не трепва, защото съвършено ясно вижда какъв би бил резултата, се подчини на такова ограничение. С дълбока тъга той връща “позволителното за проповядване” на църковния началник с обяснението, че се чувства призван да благовества всекиму и всякъде, където Бог го изпрати.

От този момент и през целия си живот Сундар Синг ясно подчертава, че институциите не са истинското християнство, затова не се присъединява към никое официално християнско общество. Той казва: “Бог е Бог на ред, но редът трябва да е подчинен на Святия Дух, иначе той е безполезен.”



## Посланик на Христовата любов

През 1911 и 1912 година Сундар обикаля Гарвал, Кулу, Пенджаб и много други райони. През летните горещини, когато е невъзможно да се работи в низините, отива в Тибет. Случаите, описани по-долу, дават представа за силата на неговото свидетелство за Божията любов.

В Нарканда Сундар отива при група жетвари. Приближава се до тях докато работят, и започва да им говори за Исуса. Отначало те го слушат небрежно, а след това започват да го нападат. Не им се иска да слушат за някаква нова, странна религия. Един от тях взима камък и силно го удря по главата. Но след не много време същият човек усеща силно главоболие и оставя сърпа. Сундар взима оставения сърп и започва да жъне редом с другите. Това поразява и смекчава сърцата на жетварите и те канят Сундар да им гостува вечерта. В тихата, прохладна вечер той продължава свидетелството на благата вест за Исусовата любов, след което си тръгва. След като си почиват, жетварите се заемат да премерят колко са изработили, и за голямо тяхно учудване откриват, че този ден имат по-изобилна жетва от друг път. Отначало ги напада страх и казват помежду си, че ги е посетил свят човек, доказателство за което е изобилната жетва. Тогава се заемат да намерят този светия, за да чуят по-добре увещанията му, но не го намират никъде. Тогава изпращат дописка за тази случка, която е и публикувана в северно-индийския вестник “Нур афшан”, с която канят Сундар да ги посети още веднъж, за да приемат благовестието.

В едно село в района на Тория населението е така неприязнено, че Сундар е принуден всяка вечер да ношува в храстите. През една особено тъмна нощ той се приютява в близка пещера, постила завивката си и ляга да спи. Когато се зазорява, на светлината вижда пред себе си един огромен леопард, който все още спи – точно до него. Почти парализиран от ужас при вида му, той излиза от пещерата, и остава само със спомена за чудната Божия промисъл, която го запазва от явна смърт. И самият той допълва: “До днес див звяр не ми е сторил зло.”

В друг случай Сундар, изгонен от едно село, се качва на скалата до една пещера и се предава на молитва. Не след дълго забелязва, че една черна пантера внимателно го следи. Изпълнен със страх, но напълно уповаващ на Господа, той тихичко става и тръгва по пътя си, все едно, че няма нищо. Когато отива в селото и селяните узнават за случката, казват, че той е свят човек, защото тази пантера била погубила много селяни. Тогава те се събират около него и слушат благата вест, която по-рано били отхвърлили.

Една сутрин няколко саду, сред които и Сундар Синг, се събират на брега на река Ганг в местността Ришикеш, сред тълпа от хора, които според техните религиозни вярвания трябва да се окъпят в реката. С Новия завет в ръка, Сундар проповядва благата вест. Някои слушат с интерес, а други се подиграват и заканват. Внезапно един човек от тълпата взима шепа пясък и го хвърля в очите на Сундар. Възмутени, присъстващите хващат размирника и го предават на един полицаи. Сундар отива до реката и си умива лицето, след което се застъпва пред полицаия да освободи човека. Покъртен от тази постъпка, той пада в краката му и го моли да му прости. Този човек се оказва искрено търсещ истината и след това съпровожда Сундар в пътуването му.

Пристигайки в едно село – Доливала – той търси къде да се подслони и преношува, но като узнават че е християнин навсякъде го изпъждат. Вали проливен дъжд и е много

студено. Уморен до изнемогване, той се спира в една полуразрушена къща без врати и прозорци. Скоро заспива и не се пробужда до появяването на зората. В полумрака забелязва нещо черно, свито на края на завивката му. Като разглежда по-внимателно предмета, открива, че това е голяма черна кобра, намерила убежище от студа и дъжда върху неговата завивка. Сундар изтръсква отровната змия, която бавно пропълзва до ъгъла на стаята. Той взима завивката си и веднага напуска мястото с чувство на признателност към Бога, че го е запазил и му е подарил още благоверие, за да Му служи.

Индиецът Ария Самай описва епизод от живота на Сундар Синг, който не може да не трогне и най-безразличното сърце със своето живо послание за Исусовата любов. Един ден, пътувайки из планинска местност, Сундар сяда край пътя и запява християнска песен. Около него скоро се събират хора и мнозина се озлобяват от това, в песента се говори за Христовата любов. Един от тях така силно удря певеца, че той пада на земята с окървавено лице и ръка. Без да каже нито дума, Сундар се изправя, превързва ранената си ръка, и още докато кръвта тече от лицето му, се моли се за нападателя и говори за Божията любов, изказана чрез Исуса Христа. Поразен от тази постъпка, нападателят се замисля и след време започва да търси Сундар Синг с желанието “да бъде кръстен от същата тази ръка, която е наранил”.

Един ден Сундар минава през гъстите гори на Булера, едно любимо гнездо на разбойници и убийци. Внезапно четирима души го пресрещат, единия изважда нож и като решава, че края му е наближил, Сундар навежда глава, за да приеме удара. Това неочаквано поведение накарва злосторника да се разколебае. Вместо да го убие, той го застава да извади всичко, каквото има в себе си. Той търси пари, но като не намира му взима завивката и го оставя да продължи пътя си. Благодарен, че живота му е пощаден, Сундар продължава пътя си. Но не изминал много разстояние, един от разбойниците му извиква да се върне. Сега вече Сундар е уверен, че смъртта не ще го отминне. Когато се връща назад, един от тях го пита какъв е и какво проповядва. Сундар му казва, че е християнин – саду, и като отваря евангелието си, прочита му притчата за богаташа и сиромаша Лазар. Разбойника слуша внимателно. Когато Сундар го пита какво мисли за прочетеното, той казва, че края на богаташа го изпълва с ужас, и добавя, че ако такава ужасно наказание е отредено за такъв малък грях, какво ще стане с по-големи грешници?

Сундар веднага използва благоприятния случай и му открива богатствата на Божията благодат за него като разбойник. Докато слуша, сърцето на разбойника е покъртено. Със сълзи на очи той изповядва една мрачна верига от престъпления, които е извършил. След това завежда Сундар в своето скривалище поднася му храна и го кани да яде.

На следващата сутрин разкайлия се разбойник завежда Сундар в една пещера, в която му показва отвратителна гледка – куп от човешки кости. Със сълзи той му посочва костите и му казва: “Ето моите грехове, кажи има ли надежда за такъв изрод като мене?” Сърцето на Сундар е трогнато от неговото положение на безнадеждност и той му разказва за разбойника на кръста, който беше простен. След това те заедно коленичат на молитва и окаеният грешник с вик се моли Бог да му прости. След това двамата отиват в Лабха, Сакум, където Сундар го оставя на мисионерите и там бива кръстен в името на Христа. Тримата негови другари също се прощават с престъпния си

занаят и се заемат с почтен труд. Така Сундар помага на четирима закоравели разбойници да намерят правия път.

### **Пост и молитва и духовно укрепване**

След няколко години на усилена благовестителска работа Сундар усеща силна нужда да се уедини, като се предаде на пост и молитва към Бога и получи по-голяма сила да Му служи. Той се запознава с един лекар, по вероизповедание католик, д-р Суифт, с когото заедно пътува из северните страни и разисква въпроси, свързани с поста. Д-р Суифт иска да прогони от Сундар мисълта за пост и му заявява, че ако изпълни намерението си, ще загине. Но когато вижда, че Сундар няма намерение да се откаже, той го помолва да му даде адресите на негови по-близки приятели, за да може в случай на нужда да потърси помощта им.

Сундар се оттегля в джунглата в района на град Ришикеш, без храна, от ден на ден отслабващ. Съзнаващ добре какво го очаква през време на поста, той приготвя четиридесет камъка, от които всеки ден изхвърля по един, за да знае колко дена е издържал. С изтощението и крайната отпадналост, той чувства духа си много ободрен и в това състояние дълбоко преживява голямата си зависимост от Бога. В това състояние Сундар придобива духовна опитност и усеща, че нито едно от досегашните му съмнения вече няма сила върху него.

Обаче силите му от ден на ден намаляват и той не успява да отхвърли четиридесетия камък. След около две седмици, в състояние на пълно обездвижване го намират група работници, които секат бамбукови дървета. Като виждат тъмно-жълта мантия на саду, те го вдигат с заедно с постелката и го занасят в Ришикеш, а от там го закарват с кола в Анфилд. Лицето му е толкова изменено, че негови приятели християни не успяват да го познаят, докато не виждат името, с което е надписал своя Нов завет.

Когато д-р Суифт научава, че някакъв човек е намерен в джунглата почти умрял, убеден, че предсказанието му се е изпълнило, изпраща телеграма до приятелите на Сундар, в която пише: “Сундар Синг заспа в Исуса”. Но в Анфилд приятелите на Сундар полагат много грижи и не след дълго той се възстановява. Макар че не успява да отхвърли четиридесетия камък, Сундар придобива духовната опитност да рискува живота си за Христа. Закаляването на волята, характера и тялото, и придобиването на по-голяма духовна сила чрез поста, изиграват голяма роля за това да издържи страшните изпитания, които го очакват при неговата работа в Тибет.

### **Тибет – избраната област на дейност**

Идвайки на себе си след поста, саду Сундар Синг отново заминава за Тибет. През горещите летни месеци на 1913 и 1914 г. той работи сред най-непросветените краища на Индия – Непал, Сиким и Бутан, които са управлявани от жестоки към християнството племенни вождове. Населението в тези области е невежо, а разпространяването на чуждестранна религия се преследва от закона.

Тибет е загадъчна страна с древна, скована цивилизация – земя, в която се развяват молитвени флагове и хората прекарват половината от живота си във въртене на механични молитвени колела. Религията на будизма е разпространена навсякъде и според нея всяко семейство е длъжно да посвети един от синовете си на свещеническия

сан наречен лама. През 19-ти век някакъв будист предрича, че Тибет ще бъде завладян от други народи и будизмът ще изчезне. От там произлиза и слепия страх пред чуждото и фанатизма, които по времето на Сундар Синг държат затворени вратите на този край за всичко външно. Разпространението на друга религия освен будизъм е най-тежкото престъпление, което се преследва и води до най-жестоко наказание.

За повече от един век преди това време обширната индийска страна е посетена от много мисионери и стотици хиляди индийски чада се отзовават на Христовия зов. Затова Сундар чувства, че сърцето му се стреми към тези тъмни страни, където все още не е проникнала никаква представа за Христовото учение. Роден и откърмен в далечния север, запознат с планинските области на Хималаите, и сам почувствал така ярко Христовата любов, не е чудно, че той съзнателно избира най-трудното и опасно поле за дейност, където Христовото име дори не се споменава.

Чужди мисионери не се допускат в Тибет, но и за индиец едва ли е по-леко да отиде там, защото трябва да посрещне не само негостоприемния суров климат, но и силната враждебност на едно полувцилизировано население, всецяло обхванато от фанатизъм. Но да страда за своя Господ е мечта в живота на Сундар.

Първото пътуване Сундар предприема през 1908 година, когато е едва 19-годишен и не знае езика на тибетците. Двама моравски мисионери, които работят близо до Тибет, помолват техен приятел да го придружи донякъде и да му помага да научи тамошния език. Сундар скоро открива, че неговото учение навсякъде се отхвърля. Във всички места го посрещат със съпротива и омраза, особено ламите. Постоянно го предупреждават да напусне техния край, за да не го сполети нещо лошо. Но той не се плаши от такива закани.

Сундар разказва за изпитанията, преживени в непалския град Илом по време на това пътуване:

“Веднъж, когато проповядвах в град Илом, в Непал, един индиец от висшата каста много се разсърди и започна да ме прекъсва. Аз му подадох евангелието от Марка, но той го разкъса и ме наклевети на полицията. Един полицай дойде и ме арестува. Осъдиха ме на шест месеца затвор. Директорът на затвора ме сложи в една стая с други затворници и аз започнах да им проповядвам Христа. Като разбра, че затворниците с внимание ме слушат, той ми заповяда да не проповядвам, но аз му отговорих, че съм длъжен да се покорявам на моя Господ и да благовествам за Неговото изкупително дело, независимо какви страдания ще претърпя. Тогава той се обърна към затворниците и им заповяда да не ме слушат, но те започнаха да спорят с него като му напомниха, че са поставени в затвора именно за да станат по-добри и да се разкаят. Като сочеха към мен, те казаха: “Този човек помага на държавата, как може неговото говорене да вреди на държавата?” Тогава директорът, слисан, отишъл до началника си и след като му изложил всичко подробно, получил нареждане да ме настанят в отделна стая.

Понеже нямаха отделна стая, настаниха ме в обора при кравата на директора, където имаше непоносима миризма. Нямаше прозорец, имаше само врата. Съблякоха ме и вързаха ръцете и краката ми за една греда. След това, за да увеличат страданията ми, събраха пиявици и ги хвърлиха върху тялото ми така, че тези отвратителни животинки се впиха в тялото ми и смучеха кръвта ми. Но аз издигнах сърцето си в молитва към

Бога и Той ми изпрати такъв небесен душевен мир, че започнах да го славя с песни, макар че всъщност не съм добър певец.

Тогава директорът отишъл при управителя и му казал: “Ние не постигаме целта си. Смятахме с това наказание да заставим този човек да се разкае и да престане да проповядва, а всъщност засилваме неговото щастие.” Управителят казал: “Той е просто луд човек. Пуснете го.” И така, освободиха ме, и макар и много отслабнал от загуба на кръв и болки, аз пак започнах да благовествам Словото по целия град.

Онзи, който ме предаде на полицията, отново беше сред слушателите, и ме помоли да му дам друго евангелие вместо онова, което скъса. Той ме попита дали не чувствам срам да проповядвам евангелието, което ми причинява такива страдания. Отговорих му: “Аз не се посрамах да скъсам това евангелие когато още бях фанатик, упорит индуист като теб, а защо ще се срамувам сега да го разпространявам, след като изпитах силата му да преобрази моя живот?””

За щастие, в града има няколко тайно вярващи християни от мисията Санязи, които го прибират в къщи и се грижат за него, докато се съвземе.

Освен Сундар Синг, и други мисионери рискуват живота си в опасното дело на благовестието в Тибет. За някои от тях Сундар разказва:

“Мисионерът Картар Синг – мой близък приятел – беше подложен на мъчения от тибетците. Аз отидох на мястото в онази планина, където е измъчван и убит. Те го зашили в сурова биволска кожа, която на слънцето започва да изсъхва, свива се и го задушават. Един индиец ми разказа, че когато е умираше при мъчението, Картар толкова много е благодарил на Христа за удостоението да пострада за Него, че много хора били поразени от това и повярвали.

Друг мой другар беше хванат от тибетците, които му казали: “Ако не се отречеш от Христос, ще те хвърлим в пропастта”. Хванало го страх, но уповал на Христа. Когато разбрали, че няма да се отрече, те го бутнали в пропастта. Тогава станало чудо: той не се разбил смъртоносно. Какво е станало после, ми разказа самият той: “Когато успях да повдигна главата си, видях че съм в кръв. Нямах никакви сили и си помислих: “Сам съм, няма никой, който да ми помогне”. И изведнъж чувам глас: “Не, не си сам”. Огледах се и видях, че идва един човек, който ми помогна да се придвижа до скалата и да се опра на нея. Помолих го за вода. Непознатият отиде до ручей и на два пъти ми донесе вода. Третия път, докато пиех от ръцете му, забелязах, че са прободени. Тогава разбрах, че е Христос. След един час вече можех да стана и да отида в същото село, за да свидетелствам какво Бог е направил за мен.” Когато той ми разказа това, аз без да искам се усъмних. След време отидох в това село и местните жители – не християни – потвърдиха всичко и ми разказаха колко са били потресени, когато видели мисионера отново сред тях.

С мен също се случи такова чудо. В едно индийско село ми казаха, че ако още веднъж дойда да говоря за Христос, ще ме убият. Не ме убиха, но ме вързаха много здраво с вериги за едно дърво и като ги заключиха, ме оставиха сам. Отначало много страдах от студа, но после започнах горещо да се моля. Изведнъж ми стана леко – усетих присъствието на Христа. Душата ми се изпълни с радост – разбрах какво означава “небе на земята”. Студът повече не ме мъчеше, заспах и се събудих от някакъв шум –

от дървото падна зрял плод. Размърдах се и усетих, че веригите падат. Взех плода от земята и си освежих гърлото с него. На сутринта отидох в същото село. Можете да си представите тяхното изумление! Започнаха да издирват кой е отключил веригите, но единственият ключ беше в ръцете на ламата. А на мен ми беше ясно, Кой ме е избавил от смъртта.”

В друг тибетски град – Разар – Сундар е арестуван и изправен на съд пред главния лама с обвинението, че е преминал границата, за да проповядва Христовото евангелие. Осъден на смърт, Сундар е закаран на мястото за екзекуция, където го събличат и го хвърлят в един дълбок ров, покрит с капак и заключен отвън. Мнозина преди него са свършили живота си в тази гробница, сред кости и разлагащи се меса. Където и да пипне, ръцете му усещат гниещо месо, а непоносимият смрад почти го задушава.

Поради непроницаемия мрак, той не усеща кога настъпва нощта. Три денонощия остава в това положение, без храна и вода. На третата нощ, като продължава да вика към Бога за помощ, той чува, че ключа се превърта, железният капак с трясък се отмества и някой от горе му казва да се хване за спуснатото въже. С последни усилия сграбчва въжето и някой го изтегля горе. Сундар само чува, че капака се поставя на мястото си и се заключва. Като се оглежда да види избавителя си, не намира никого. Чистия въздух го изпълва с жизнена струя. В този момент той започва да хвали Бога за чудесното избавление.

На сутринта той се довлича до града, отпочива в някакъв хан и след като се възстановява, започва отново да проповядва. Новината, че хвърленият в рова е жив и продължава да проповядва, бързо стига до ухото на ламата. Сундар отново е арестуван и закаран на мястото на подсъдимите пред ламата, където го питат как се е изтръгнал от рова. Той им разказва как чудно е бил освободен. Ламата е много ядосан и се заканва да накаже онзи, който е откраднал от него ключа. Обаче, като търси ключа, се оказва, че той виси на мястото си – на неговия пояс. Това го изпълва със суеверен страх и той заповядва Сундар да напусне града и да отиде колкото може по-далече, за да не би неговия мощен Бог да навлече някое бедствие нему и на народа му.

Когато благовества на хората, Сундар често дава за пример преживяни от него опитности. Споменавайки думите на Исуса: “Който намери живота си, ще го изгуби; и който изгуби живота си, заради Мене, ще го намери” (Мат. 10:39), той привежда един покъртителен пример. Един ден, заедно с някакъв тибетец, той преминава през някаква планинска местност в Тибет. Времето е страшно студено и вали сняг. Двамата са премръзнали от студ и почти изгубват надежда, че ще стигнат някъде живи. Така стигат до един склон, на който забелязват да лежи човек, почти не проявяващ признаци на живот. Сундар казва на другаря си да го вземат и носят със себе си, но той не се съгласява като му възразява, че едва ли самите те ще се доберат до някъде да пренощуват. Така тибетецът продължава напред и изоставя Сундар и премръзналия човек. С последни сили Сундар вдига премръзналия и го нарамва на гръб, като едва успява да крета по пътя. Но голямото усилие сгорещява тялото му и той усеща топлина на гръба си. По-нататък край пътя той намира другаря си тибетец умрял и вкочанясан от студа. Оказва се, че Сундар е близо до селото, до което отива. Там премръзналия човек идва в съзнание и двамата благодарят на Бога, че ги е избавил от неминуема смърт. Сундар казва, че никога не е намирал по-практическо обяснение на Исусовите думи.

Нерядко наричат саду Сундар Синг “апостолът с кървавите нозе”. Един негов познат от Цейлон казва: “Решението му да върви бос през просторните снегове на Тибет показва, че той непреклонно е решен да привежда души при Христа”. И наистина, един ден Сундар върви по камениста планинска пътека, която наранява краката му и той сяда да си превърже раните. В това време покрай него минава един тибетец на име Таши, който спира да попита Сундар как се чувства. Той му разказва как всеки ден преминава много път от признателност към своя Спасител, за да разкаже на хората за това как на Голгота Той проля кръвта си за нас. След разговора Таши казва: “Като гледам окървавените ти нозе, нещо вътре в мен ми казва, че трябва да има някаква голяма сила зад тези страдания, които понасяш – един щастлив живот на себеотрицание”. Таши моли Сундар да остане при него, и той остава повече от седмица в неговата къща, като го наставлява и се моли заедно с него. След време Сундар кръщава целия му дом – девет човека, които приемат Христа.

Като говори за своите опитности, Сундар разказва как един ден, бидейки извънредно отруден, гладен и изнемощял, има една чудна среща. Унил до крайност и едва клатещ се по пътя, вижда, че го настигна непознат човек, който му заговаря така, че в самия разговор той забравя всяка умора и болка. Така вървейки стигат до едно село, при което Сундар изведнъж се намира отново сам. Другарят му внезапно се изгубва. Като разказва това, той споделя: “Сега разбирам, че това беше Божий ангел, изпратен да ме ободри и подкрепи в този час на отпадналост.”

Друг път, минавайки през един див край на Тибет, иска да пренощува в близкото село, но селяните озлобени не го допускат и той се приютява в една пещера. Не след дълго вижда, че селяните с тояги и камъни настъпват против него. Чувствайки, че краят му е настъпил, Сундар всецяло се предава на Господа в молитва. На няколко метра пред него селяните изведнъж се спират като вкаменени и започват да отстъпват назад, говорейки нещо помежду си. След малко се връщат отново и го питат: “Кои бяха тези до теб в светлите дрехи?” Той отговаря, че при него няма никой, но те настоятелно твърдят, че пред него имало много хора в светли дрехи около входа на пещерата. След това канят Сундар да ги придружи до жилищата им и по пътя той им говори за Христа, а те, обзети от страх, вярват на думите му. Така той разбира, че Бог е изпратил ангелите Си, за да го избави от опасността и да му даде възможност да проповядва на тези хора.

Работата на Сундар в Тибет не е безрезултатна. На много места в този най-мрачен край на планетата, където Сундар проповядва, се създават малки групи от християни, а на едно място дори се основава християнско училище.

### **Сундар Синг като проповедник**

От самия ден на своето обръщане, Сундар се стреми да следва Христа и прави всякакви усилия да води живот подобен на своя Учител, особено в молитвата и размишлението. Той прекарва дълги часове в уединение и общуване с Господа чрез молитва. Молитвата за него е скрития корен на всеки живот, който е прекарван в постоянно приятелство с Христа.

Той се стреми да поднесе благовестието на сънародниците си по максимално разбираем за тях начин, затова използва много специфично индийски истории, и въобще използва много притчи, истории и лични опитности. Освен това, оранжевата мантия му придава едно преимущество пред другите работници на полето на Христовото благовестие.

Качеството му на саду по външност и по дух значително спомага за влиянието му сред народа.

Сундар проповядва евангелието на хора от най-различни среди: на ламите в Тибет, на известни философи като Анри Бергсон и Рабиндранат Тагор, на селяните, които среща по полето, на християните от различни духовни общества по целия свят. Когато говори на невярващи, цели да поясни, че вярата не е въпрос на доказателства, а на преживяване. Един репортаж на вестник "Морнинг стар" в град Джафна, Цейлон, показва същината на неговия подход към разнородни слушатели:

"Сундар Синг имаше послания и към хората, които не са християни. Той не нападна тяхната религия, не се караше, нито използваше груби думи или обвинения, а смело свидетелства за своя неуспех след дълго и болезнено търсене да намери мир, радост и удовлетворение встрани от Божието откровение – Христос."

Ето и някои от притчите, които той употребява в своите проповеди:

"Когато Исус влезе в Ерусалим, хората разстилаха дрехите си и слагаха палмови клони на пътя пред Него, за да Му окажат почит. И както е писано в пророците, Той яздеше на осле. Но в действителност ослето стъпваше върху одеждите и палмовите клони, а стъпалата на Исус не се докосваха до пътя, застлан в Негова чест. Колко глупаво би било ослето, ако бе се поласкало от това! Също толкова глупаво би било, ако тези, които носят Христа до хората, мислят нещо за себе си поради това, което хората правят заради Исус!"

"Същината на молитвата не е в това да молим Бога за нещо, а да разтворим сърцата си за Него, да говорим с Него и да живеем с Него в постоянно общение. Молитвата е постоянно предаване в ръцете на Бога. Молитва не означава да искаме от Бога всички неща, които желаем, а е по-скоро желание за самия Бог, единствения Дарител на живот."

"Кръстът е като ореха – външната кора е горчива, а ядката дава сили. Погледнат отвън, кръстът няма нито красота, нито доброта; неговата същност се разкрива само на тези, които го носят. Те намират ядката на духовната сладост и вътрешния мир."

"Солта не предава своя вкус на другите неща, докато не се разтвори. Да предположим, че сипваме сол в тенджерата с врящ ориз. Като се разтваря, тя дава вкуса си на хиляди зрънца ориз. По същия начин ние можем да спасим другите само ако дадем себе си за тях."

"Рибите в морето живеят в солена вода. Но въпреки това, водата в която готвим варена риба, не придобива солен вкус. Рибите живеят в среда, наситена със сол, но соленият вкус не прониква в тях. Така и истинските християни живеят в света, без да го допускат в сърцето си."

"В Хималаите расте едно цвете, което чрез мириса си приспива. То е много красиво като форма и цвят и веднага привлича погледа, но никой не се приближава до него. Защото който се приближи, изпада в непробуден сън. Отначало смятах, че тези цветя са отровни, но хората ме убедиха, че не е така. Всеки, който е победен от аромата им, живее 12 дена, след което умира от глад и жажда, а не защото уханието е отровно. По



същия начин нещата от този свят сами по себе си не са лоши, но те притъпяват нехайните души, предпазват ги от духовен глад и жажда и те изпадат в сън, който лесно може да доведе до духовна смърт.”

“В планината буйните потоци сами си проправят свое речно корито, в което текат, но в равнините хората трябва здраво да се потрудят, за да прокарат канали, през които да тече водата. Същото е и с тези, които живеят във височините с Бога. В тях Святият Дух струи свободно, докато тези, които отделят малко време за молитва и общуване с Бога, трябва да проправят пътя си с много труд и усилие.”

“Ние сме малки, а земното притегляне е силно. Но въпреки това, ако вземем някакъв предмет, земното притегляне не може да го измъкне от ръката ни. Така и когато сме в ръката на Христа, земните неща престават да превъзможват над нас.”

“Ако неопитен човек гледа усилията на какавидата да излезе от обвивката си и реши да ѝ помогне, скоро след това излязлата пеперуда залянява и умира. А пеперудите, които сами си пробиват обвивката, доста се мъчат, но скоро ги виждаме с разперени крила, трептящи, да се радват на изобилен живот и красота и с хубави крила, способни да летят, защото са заякнали в усилието си да излязат от обвивката.”

“Всеки е длъжен да следва своето призвание и да върши работа съответна на дадените му от Бога дарби и способности Един и същ въздух се вкарва във флейтата, кларнета или кавала, но всеки инструмент звучи по своему. По такъв начин един и същ Дух действа във всички Божии чеда, но произвежда различен резултат и Бог във всекиго се прославя според нашата индивидуалност и темперамент.”

## **В Южна Индия и Далечния изток**

Без да има представа за предстоящата му обиколка, в началото на 1918 г Сундар отива в Мадрас с намерение да посети някои места, преди да потегли за Тибет. Обаче слуховете за неговото име го предшестват и от Южна Индия започват да идват покани да ги посети. Когато един човек от Мадрас му предлага своята помощ – да го съпровожда и да му превежда по време на пътуването, той изменя плановете си и включва в плановете си да посети Траванкоре и Цейлон. Всеки ден Сундар получава покани от разни места, които начертават един голям кръг на неговото благовестителско пътуване – Южна Индия, Цейлон, Бирма, Малайзия, Китай и Япония. Сведенията за неговата работа идват предимно от писма на хора, които са свидетели на дейността му.

Дългите дни на работа са последвани от нощни пътувания с лодка, биволска каруца или влак. Работата започва с пристигането и свършва непосредствено преди заминаването. Публичните събрания се провеждат сутрин и вечер, а във времето между тях Сундар беседва, отговаря на въпроси свързани с вярата, приема хора търсещи съвет. Понякога тези хора са повече от сто човека на ден. Поради трудния достъп до него през деня, някои хора го събуждат през нощта, за да разговарят с него. Сундар с готовност ги приема. Въпреки, че е надарен с изцелителни дарби, Сундар рядко ги използва, защото се страхува от човешките почести.

В проповедите Сундар намира точен отговор на много въпроси. Той разказва за срещата си с един професор – атеист:

“Веднъж, когато говорех върху силата, която дава Христос, и мира, който придружава тази сила, един професор ме запита от къде зная, че именно от Христос идва този дар, а не е просто последствие на моята мисъл или въображение. В отговор му заявих, че ако това беше мое лично възприятие, тогава учените психолози, които изучават законите на душата и знаят всичко за душата, би трябвало самите те, преди всеки друг, да изпитват този мир. Но ние знаем, че това въобще не е така.”

През май 1918 г Сундар напуска Индия, за да осъществи своята обиколка из други страни. Шест месеца прекарва в Цейлон. Човекът, който организира неговите събрания – Уилсън – разказва:

“Неговите събрания винаги бяха посещавани от голям брой хора. Много от тях идваха в 3 часа след обяд при положение, че началото на събранието беше обявено за 6 часа... Навсякъде беше препълнено, нямаше достатъчно обширен салон, който да побере от ден на ден увеличаващата се навалица.”

По пътя за Бирма Сундар пише: “Имам достатъчно време за молитва и чета много нови страници от книгата на природата”. С пристигането в столицата на Бирма – Рангун – той получава помощта на много преводачи. Но двойното, а понякога и тройно преминаване от език на език удължава времето и намалява силата на речта му. Затова той отделя време да учи английски и постепенно започва да говори на английски на събранията. Ето какво пише Сундар за работата си в Бирма:

“Жителите на Бирма са от монголски тип и са будисти, затова нямат правилно понятие за Бога. В това отношение човек трудно може да ги вразуми, защото в езика им няма дума, която напълно да изразява нашето понятие за Бог. Но те са искрени хора и храмовете им са отворени за посетители. Те не са упорити като индуистите и мохамеданите, а местните индуисти не само посещават нашите събрания, но водят и жените си.”

След Бирма той минава през Малайзия, Сингапур, Китай и Япония без пари и говорейки само един чужд език. С живота си, посветен на Бога, Сундар винаги уповава на Неговото обещание: “Не се безпокойте за живота си, какво ще ядете или какво ще пиете, нито за тялото си, какво ще облечете.” (Мат. 6:25), и Бог възнагражда неговата вяра.

Един ден, в началото на 1919 г, Сундар застава пред едно събрание в Сингапур, където няма нито един човек знаещ индийски. Така Сундар е принуден да говори на английски самостоятелно, без помощта на преводач, и от този ден нататък престава да използва преводач. От Сингапур продължава пътуването си към Китай и Япония.

В Япония голямо впечатление му прави материализма сред народа, стремежа към пари и безучастността към духовните ценности. Сундар говори на слушателите си за простосърдечието, благочестието и молитвата, която, подчертава той, не е само изпросване на блага, а средство за единение с Бога. В Китай той посещава Пекин и Нанкин, където събранията му също са препълнени с народ.

Въпреки ползотворната работа във всички тези страни, Сундар винаги се чувства привлечен от своята избрана страна за благовестване. Когато един японски мисионер го пита дали все още се скита из Индия гладен и бездомен, той му отговаря: “Не, сега в Индия съм познат, и когато отивам в някой град, хиляди хора се стичат да ме слушат в обширни зали. Това не е съгласно с Христовия кръст, затова трябва да отида в Тибет”.

### **Отново в Тибет**

С настъпването на удобния сезон за пътуване в Тибет, през юли 1919 г Сундар отново обръща гръб на културния юг и самотен потегля към ледените планини на своята избрана област за работа. На приятелите си той казва, че не очаква да се върне жив – Сундар живее с мечтата да умре като мъченик. В записките си за това пътуване той разказва:

“В началото на юли напуснах Котгар заедно с Таниат, един християнин от Тибет. Тибетската граница е почти на 200 километра от Котгар, и благовествайки в Хират, Рампур-Бушахер, Гура, Сашан, Чаура, Транда, Пунта, Хачар, Котгаон, Карча и Кемферан, пристигнахме в Янгпа, първия град на Тибет. От там нататък в продължение на 50 километра вървахме през девствена гора – джунгла, в която няма нито едно селище, само тук-там се срещат стада от овци и говеда. Пет вечери замръквахме в тази необитаема пустиня. Една нощ прекарахме под дърветата, друга – в пещера. От там нататък няма дървета, защото поради голямата височина е много студено и рядко се среща дори и тревица. Докъдето ти стига окоето се виждат само голи, зъбести планини и планински поляни.

...На 16 юли пристигнахме в тибетското село Муд, където вождът на селото ни посрещна много добре и ни покани в дома си. Той повика един лама, който разбира индийски да вечеря заедно с нас и ние проповядвахме Словото. Вождът слушаше с голямо внимание и удоволствие и не пречеше на другите да слушат.

...Трудностите при пътуване в Тибет са много. Няма пътища, а реки и потоци има в изобилие. Няма никакви мостове, а водата е студена като лед. Където водата беше спокойна, лесно я преплувахме или прегазвахме, но имаше и места, където водата е така бърза и дъното на реката така каменисто, че не можеше да се плува. Едва преплувахме река Моранг, като с мъка се добрахме до отсрещния бряг. Водата така режеше, че се вцепнихме от студ. В река Таниат три пъти потъвахме до дъното и пълзахме по него, докато с голяма мъка и усилия успеем да излезем от водата. Много хора, които са влизали в тази река, не са успели да излязат живи.

...От Кивар отидохме в Чикан, а от там в Скайт, Хаузе, Сасар и Пангар, където имахме отлични възможности да проповядваме. Но в този край има рядко населени места и опасността от разбойници е много голяма. Един добър човек каза: “Тук не може да се ходи без пистолети или кама, защото мнозина са били убити.” Аз му отговорих: “Имам само една завивка и тази Библия – тя е Божия меч, и Господарят на живота е с мен – Той ще ме пази”. Така, благодарение на Него, минахме през тези места, като благовествахме сред закоравели престъпници и извършихме нашата мисия. Нищо лошо не ни се случи. Срещнахме хора, на които разбойници бяха отрязали ръце и крака, но нас Бог преведе безопасно с крепката Си ръка.

...Къщите в Тибет са много малки и неописуемо мръсни. Те са изградени от камъни и кал, но вонята на обитателите им е нетърпима. В град Лара срещнах един човек, който беше почернял от мръсотии и ми се струваше, че поне от 15 години не се е къпал. Дрехите им са тъкани от бяла вълна, но са толкова мръсни, че изглеждат като че ли са от черна кожа, защото никога не се перат.

Един ден ние перяхме дрехите си в едно поточе край село Кивар. Всички селяни дойдоха да видят какво става. Те бяха много учудени, че перем дрехите си, но един виден техен лама се намеси, като им обясни: “Съвсем нормално е грешни хора да перат дрехите си, но за добри хора това е много лошо.”

Макар да са мръсни и простовати, тибетците са много религиозни. В някои краища има обичай най-големия син да остава в къщи за да охранява имуществото, а останалите синове стават ламы. Мнозина пишат на хартия или плат стихове от техните свещени книги (от които има 108 тома, наречени Хангирюр тангирюр), и ги развяват като флагове по покривите на къщите си. Или пишат няколко пъти на листче хартия свещените за тях думи “ом мане падме хум”, сгъват го и го слагат в молитвено колело, което въртят. Някои го свързват с воденично колело. А често пишат тези думи на камъни, натрупват ги на куп и обикалят около тях. Това са техните молитви, с които се надяват да получат прощение на греховете си и благословието на небето. За живия Бог тези хора не знаят нищо...

Животът на тибетските отшелници е много странен – те се затварят в някоя тъмна стая за месеци, години или за цял живот. Затварят се така, че да не видят слънце, и никога не излизат навън. В тъмното постоянно въртят молитвено колело в ръката си, като че ли се намират в гроба. Обикновено са в малки килии, в които има дупка и през нея им подават храна. Опитах се да заговоря един такъв затворник, но нямаше резултат. Най-много, което можах да направя, беше да пхна през дупката части от Божието слово с надеждата, че ще ги прочетат, ако някой ден излязат на видело.

...Този път посетих 48 места в Тибет, като всеки ден ми се падаха средно по 15 километра път. Бих желал да кажа по нещо за всяко едно селище, посетено от мен, но няма място за повече от този кратък отчет... В Церинг има едно момче, което добре знае индийски и много искаше да дойде с мен в Индия, но майка му не го пусна. Надявам се идната година да дойде и като получи повече подготовка, ще бъде добър работник сред народа си в Тибет. Така че семето на Божието слово, което е посято по време на това пътуване, чрез Божията благодат ще порасне и в определеното си време ще даде изобилен плод.”

### **Неизказана радост**

След завръщането си от Тибет Сундар решава да посети родното си село Рампур и да прекара няколко дена при стария си баща. Дотогава бащата все още прави отчаяни опити да върне сина си към спокойния светски живот. В едно от последните си писма той настоява Сундар да се ожени: “Не желая да те питам какво мислиш, а ти заповядвам веднага да се задомиш. Не е ли възможно да служиш на своя Учител Христос като женен?” По-нататък в писмото бащата порицава сина си, че живее в немотия, и повтаря обещанието си да възстанови положението му като богаташки син, когато се върне към фамилията си.

В отговора си Сундар почтително напомня на баща си своето твърдо решение да живее посветен живот на саду, и прибавя: “Ти си мъдър и имаш житейски опит, и можеш да постъпваш както намериш за добре. Но аз вече съм сложил ръката си на ралото, и никога не ще погледна назад.”

Но този път при влизането в бащиния дом Сундар е приятно изненадан. У дома го посрещат с почит и той изпитва неизказаната радост да чуе от устата на своя родител, че и той приема вярата на сина си. След години на борба и изпитание, Бог подарява на Сундар неговия скъп родител. Бащата изказва желание да бъде кръстен в името на Христа от сина си, но Сундар му отказва, убеден, че призванието му е да проповядва, а не да кръщава. Сундар напуска бащиния покрив с неизказана радост и окрилен да продължи благовестието си.

### **В Англия, Америка и Австралия**

През 1920 г бащата засвидетелства своето единство с вярата на сина си, като му изпраща пари за планираното от него пътуване в Англия. За това пътуване, както и за всички важни решения, Сундар никога не се допитва до човек, но уповава на Божието водителство. “Една нощ като се молах – споделя той по-късно – чух поканата да благовествам в Англия. Аз съм щастлив в Англия, макар тя да е страна, в която слънцето свети по-малко, а и слънцето на правдата е често затъмнявано”. И така, на 16 януари 1920 г Сундар напуска Бомбай. На 10 февруари пристига в Ливърпул, където приятелите му го посрещат. След два дена той вече е в дома на д-р Рендъл Харис в Манчестер.

Събранията на Сундар Синг навсякъде в Англия имат огромен успех. Той говори пред хора от различни вероизповедания – квакери, хора от англиканската църква, презвитерианци, хора от други духовни общества. Хойланд – ръководител на мисионерската организация в Селиок, разказва:

“Той говори много бързо, като човек, който мисли на английски така, като че ли през целия си живот го е правил. Изглежда, че това е негов природен дар. Словото му върху молитвата беше смело и покъртително... Той казва, че деноминации не го интересуват.”

Освен Лондон, Бирмингам, Оксфорд, Кеймбридж и други места в Англия, той посещава Ирландия и Шотландия. За неговото посещение в Шотландия д-р Маклин отбелязва:

“Който иска да победи света, трябва да умее да счита този прогнил свят за нищо. Ето човекът, който не чака нищо от света, и все пак множествата се тъпчат около него. Църквата още веднъж трябва да научи урока, че само тези, които се отричат от света, могат да разчитат на победа над света. Може би саду Сундар Синг е Божий пратеник, който е призван да вложи тази жизнена истина в умовете и сърцата ни.”

През месец май Сундар е претрупан с работа. Никога християнски събрания в Англия не са били така препълнени. На събранието в Алберт хол в Лондон присъстват 10 000 души, като мнозина стоят отвън, без да успеят да влязат. Същото се случва и в Куийнс хол. Председателстващият събранието д-р Гарви характеризира проповедите на Сундар с думите от писанието: “И без притчи не им говореше”.

След Англия Сундар приема поканата да посети Америка и на 30 май пристига в Ню-Йорк, след което посещава Хартфорд, Балтимор, Принстънския университет, Чикаго, Сан Франциско и други места. Франк Бъчман от Богословския университет в Хартфорд, който в продължение на няколко седмици придружава Сундар в пътуването му, споделя: “Съгласен съм с репортажа на американската преса, която публикува интервютата с него и заявява, че сме видели човек, подобен на Христа.”

На 30 юли Сундар напуска Съединените щати и заминава за Австралия. За посещението му в Свидни местният вестник разказва:

“Няма да забравим сутринта на 10 август, когато саду Сундар Синг говори пред 700 човека в Чапър Хаус, край катедралата “Сент Андрю”. Като че ли получихме най-близко възприятие за Лика на Христос когато е вървял по улиците на святия град, защото самото присъствие на саду Сундар Синг носеше със себе си атмосфера на Христоподобие... През 20-те минути на неговата реч никакъв глас не се чу. Сега той е в отечеството си, но ни остави едно живо впечатление за истинския образ на Спасителя.”

След Мелбърн, Аделаида и Пърт Сундар поема обратно към Индия. В кратките си бележки за пътуването той пише:

“Топъл прием срещнах в Австралия, християни от всяка деноминация бяха много любезни към мен и организираха събрания... Дори на палубата на парахода бях зает да благовествам, също и да водя събрания. Всички служещи на параходите бяха много приятелски разположени към мен.”

## **В Европа**

Следващата 1921 година Сундар прекарва в усилена благовестителска работа в Северна Индия и Тибет. През 1922 г се натрупват толкова много покани от Европа, че Сундар решава отново да я посети. Баща му, Сирдар Шер Синг, като разбира, че синът му се готви отново да замине на запад, и този път му дава нужните средства. След като приема поканата и от Махатма Ганди да прекара няколко дена с него, на 29 януари Сундар отново се качва на парахода и потегля към Палестина.

През всички дни на пътя си в Палестина, минавайки през Витания, Ерихон, река Йордан, Витлеем, и прекарвайки часове на молитва на Елеонския хълм и в Гетсимания, Сундар чувства присъствието на Христа. “Той винаги е с мен където и да ида. Той е отдясно ми” – споделя Сундар.

На 27 февруари той пристига в Швейцария и говори в Реформаторската зала в Женева. Хиляди души го слушат в залата, а много други не успяват да влязат. В Ньошател над 10 000 души се събират да чуят неговото слово за Христа. След неговото слово в Цюрих, един комунист, който присъства на събранието, казва: “Ако всички християни бяха като Сундар Синг, комунистическата революция щеше да стане излишна.”

След тежка програма, в която посещава Базел, Берн, Тун, Цюрих, Сент-Гал и други градове, Сундар заминава за Германия. Във Витенберг, люлката на немската реформация, Сундар посещава дома на Мартин Лутер и говори в същата сграда, на която Лутер заковава 95-те тезиса против търговията с индулгенции. Навсякъде в Германия събранията са многолюдни и благословени. Не по-малък успех има неговата

работа в и следващите страни от пътуването му – Дания, Швеция, Норвегия и Холандия.

Сундар е така поразен от материализма на западните народи, че се чувства принуден да перифразира думите на Исус, като казва: “Елате при Мен всички, които сте тежко натоварени със злато, и Аз ще ви успокоя”. А на друго място казва: “Европейците не успяха да разберат Христос. Те не можаха да схванат Неговия ум, защото не живеят с Него.” В изобличенията си Сундар е смел, а в поканата към душите – нежен и мил.

### **Последни години**

До края на 1922 и през 1923 г той работи както обикновено в Индия и Тибет. Когато пристигат покани от други страни, той остава верен на своето главно призвание и отговаря: “Не бих искал да напусна Индия заради други страни, освен Тибет.”

Вече 34-годишен, Сундар започва да боледува. Той е изтощен до крайност от 16-те години живот в крайно тежки условия – глад, измръзване, умора, преследване, постоянно на път, многолюдни събрания и срещи с много хора всеки ден. Той получава сърдечни кризи, влошава се зрението му, заболява от язва. Така Сундар е принуден да остане в своя дом в Сабату. От тук той пише много писма до приятелите си в целия свят и отделя достатъчно време, за да напише няколко малки книжки за нещата, които е преживял и проповядвал: “В нозете на Учителя” (1922), “Религия и реалност” (1923), “Търсене отвъд реалността” (1924), “Духовният живот” (1925), “Духовният свят” (1926), “Истинският живот” (1927), “С Христос и без Христос” (1928). Тези книжки той написва на езика урду и превежда на английски с помощта на своите приятели Артър и Ребека Паркър, Ридъл, Апасами и Пийпълз.

През април 1929 г, против съветите на приятелите си, Сундар започва своето последно пътуване в Тибет. През април стига до Калка, малко градче близо до Симла, където е видян за последен път. Неизвестно как, той загубва живота си сред ледените хималайски планини, и отива при своя Спасител, за когото дава целия си съзнателен живот. С този живот на себежертва той оставя една ярка следа, като жив и реален образ на Спасителя.